

Poligrāfijas un izdevējdarbības nozare

Jānis Hermanis, LDDK finanšu un nodokļu eksperts

Poligrāfijas un izdevējdarbības nozare (pēc NACE 2.0 klasifikatora) =

C17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana

Šeit ietilpst celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošana. Šo izstrādājumu ražošana ir apvienota, jo veido vertikāli saistītu rūpnieciskās ražošanas procesu sēriju – katra klasificējamā vienība bieži veic vairāk nekā vienu darbību.

Papīra izstrādājumi var būt apdrukāti (piemēram, tapetes, iesaiņojamais papīrs u.c.), ja vien iespējama nav galvenais mērķis.

C18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana

Šeit ietilpst tādu produktu iespiešana kā laikraksti, grāmatas, periodiskie izdevumi, veidlapas, apsveikuma kartes un līdzīgi materiāli, kā arī ar to saistītās palīgdarbības, piemēram, grāmatsiešana, attēlu klišeju veidošanas pakalpojumi un datu attēlu veidošana. Šajā nodaļā ietvertās palīgdarbības ir poligrāfijas rūpniecības neatņemama sastāvdaļa, un produktu (iespiedplati, iesietu grāmatu vai datora disku vai datni), kas ir daļa no poligrāfijas rūpniecības, gandrīz vienmēr nodrošina, izmantojot šīs darbības.

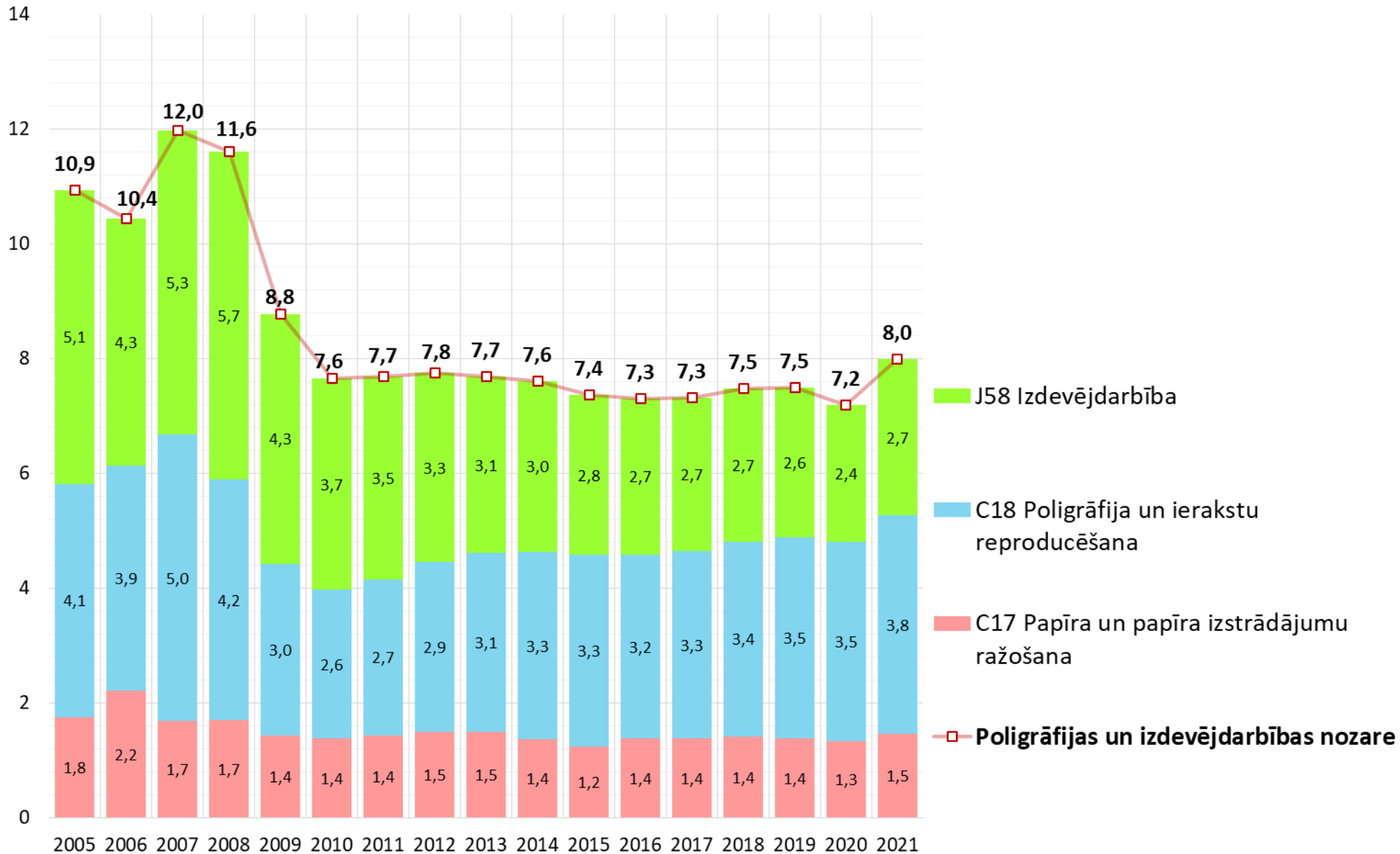
J58 Izdevējdarbība

Šeit ietilpst grāmatu, prospektu, bukletu, vārdnīcu, enciklopēdiju, atlantu, karšu un diagrammu izdošana; laikrakstu, žurnālu un periodisko izdevumu izdošana, izziņu un tālruņu katalogu, adresātu sarakstu u.c. izdošana, kā arī datorprogrammatūras tiražēšana.

Izdevējdarbība ietver autortiesību uz darbiem (informācijas produktiem) iegūšanu un šo darbu publicēšanu plašai sabiedrībai, veicot (vai organizējot) šo darbu izdošanu un izplatīšanu dažādos veidos. Šī sadaļa ietver visus iespējamus izdošanas veidus (iespiežot, elektroniski vai audioformātā, internetā, kā multivides produktus, piemēram, CD-ROM rokasgrāmatas u.c.), izņemot kinofilmu tiražēšanu.

Darbvietu skaits

Aizņemtās darbvietas pa darbības veidiem vidēji gadā, tūkst.

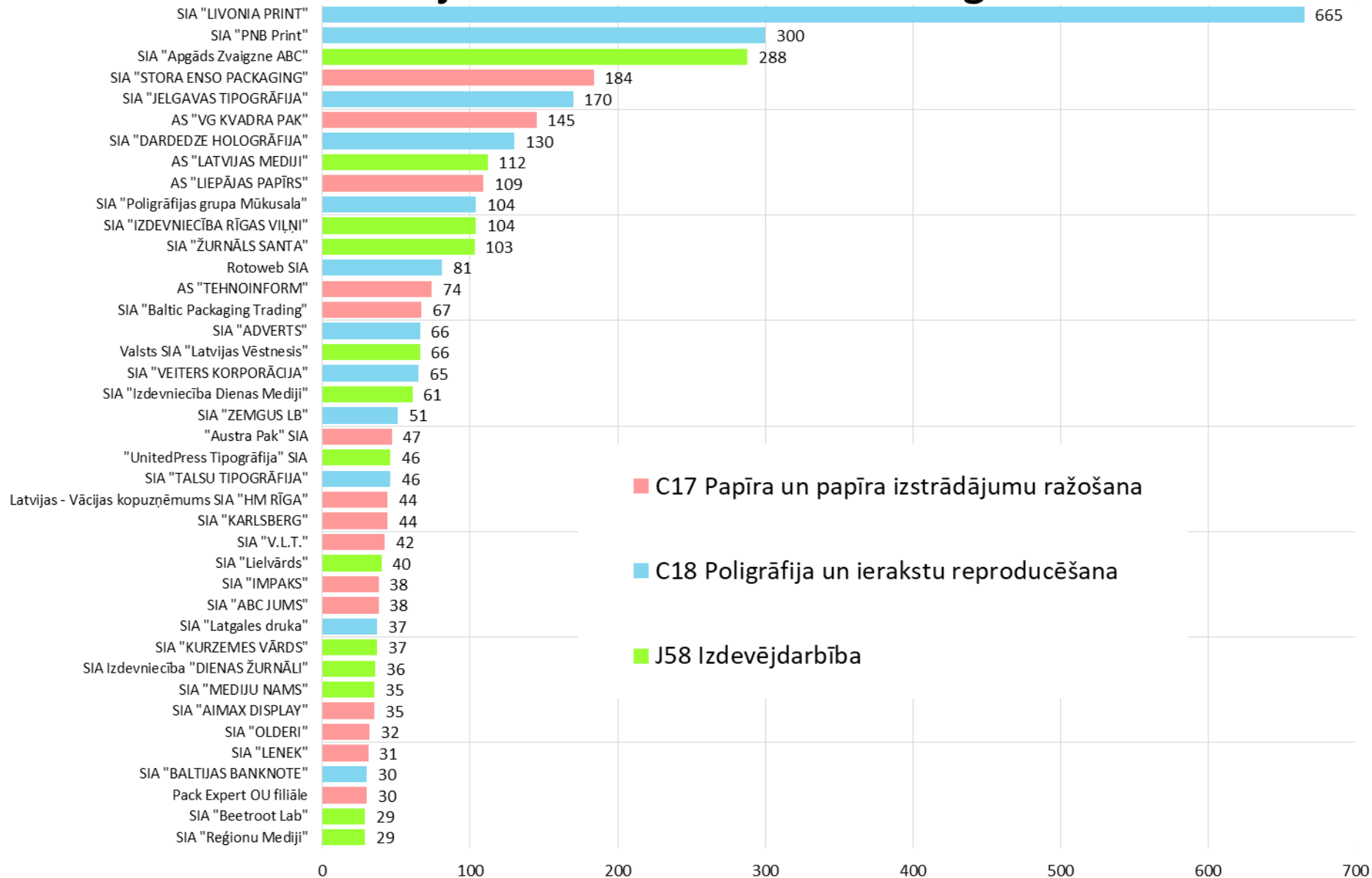

Nozarē ir 8 tūkstoši darbvietas jeb ~1% no kopējā aizņemto darbvietu skaita Latvijas tautsaimniecībā.

Avots: CSP

Lielākie uzņēmumi (pēc nodarbināto skaita)

Vidējais darbinieku skaits 2021.gadā

C17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana

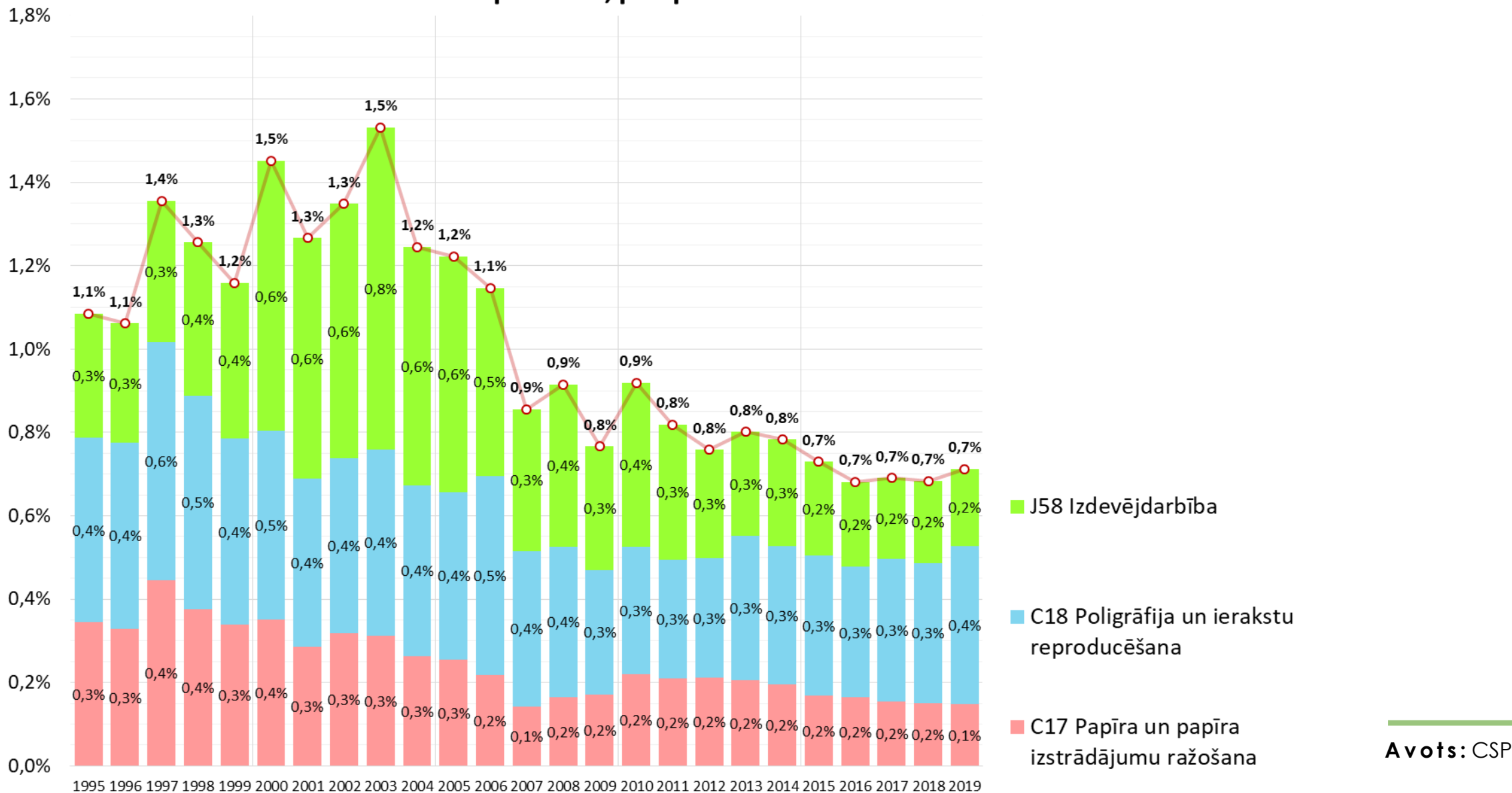
C18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana

J58 Izdevējdarbība

Avots:
Valsts ieņēmumu
dienests

Pievienotā vērtība / ģpatsvars IKP

Nozares ģpatsvars, pģc pievienotās vērtības

Avots: CSP

Nozares īpatsvars ES

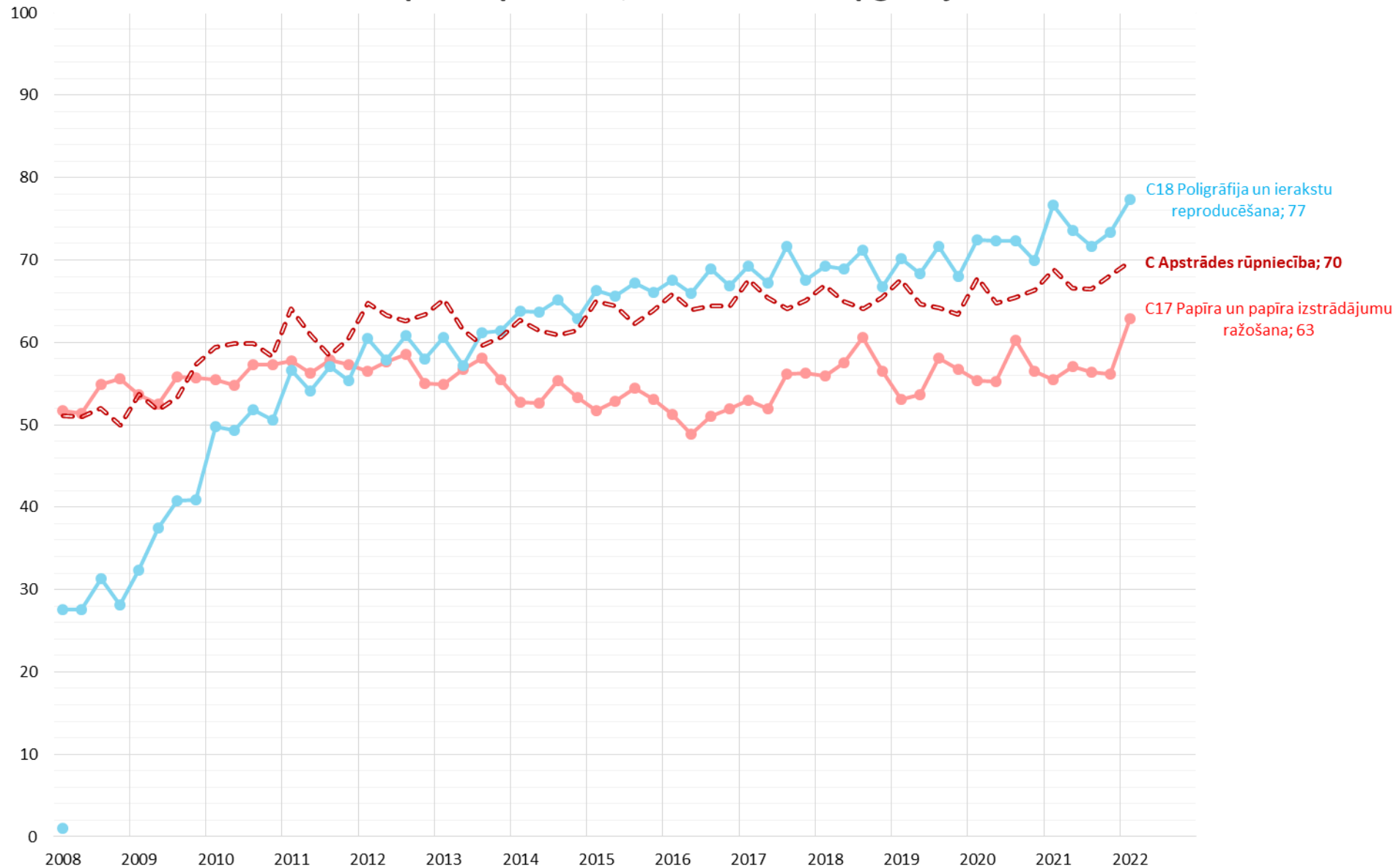
C17 - Manufacture of paper and paper products						C18 - Printing and reproduction of recorded media						J58 - Publishing activities						C17 + C18 + J58					
Gross value added, % of total						Gross value added, % of total						Gross value added, % of total						Gross value added, % of total					
1999	2004	2009	2014	2019		1999	2004	2009	2014	2019		1999	2004	2009	2014	2019		1999	2004	2009	2014	2019	
4.2	3.1	1.3	1.6	1.6	Finland	n/d	n/d	n/d	0.7	0.8	Malta	3.0	2.5	3.7	5.8	n/d	Ireland	3.7	3.2	4.1	6.1	n/d	Ireland
1.8	1.6	1.1	1.0	1.0	Sweden	0.5	0.5	0.4	0.4	0.5	Croatia	0.1	0.2	0.3	1.1	2.0	Cyprus	5.7	4.4	2.7	3.0	2.9	Finland
0.9	0.8	0.6	0.6	0.6	Austria	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	Latvia	1.0	1.1	1.5	2.0	1.7	Sweden	3.4	3.1	2.9	3.2	2.8	Sweden
0.7	0.6	0.5	0.6	0.6	Poland	1.0	0.6	0.5	0.4	0.4	Slovenia	0.8	0.8	1.0	1.1	1.1	Finland	0.7	0.7	0.6	1.4	2.2	Cyprus
0.9	0.7	0.5	0.5	0.6	Portugal	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	Bulgaria	0.9	0.8	0.8	0.7	0.8	Denmark	1.3	1.4	1.2	1.2	1.5	Czechia
0.5	0.6	0.4	0.4	0.5	Czechia	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	Czechia	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	EU-27	1.7	1.5	1.3	1.3	1.3	EU-27
0.3	0.4	0.3	0.5	0.5	Lithuania	0.4	0.5	0.5	0.4	0.3	Estonia	0.5	0.4	0.4	0.5	0.7	Czechia	1.6	1.6	1.2	1.1	1.2	Croatia
0.8	0.7	0.6	0.6	0.5	Slovenia	0.5	0.5	0.4	0.3	0.3	Italy	0.7	0.7	0.6	0.6	0.7	France	2.0	1.8	1.4	1.3	1.2	Austria
0.6	0.5	0.4	0.4	0.4	EU-27	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3	Lithuania	0.6	0.5	0.6	0.5	0.5	Germany	1.8	1.6	1.6	1.4	1.2	Poland
0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	Germany	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3	Poland	n/d	n/d	0.4	n/d	0.5	Malta	1.9	1.5	1.3	1.1	1.1	Denmark
0.5	0.4	0.3	0.3	0.4	Spain	0.2	0.3	0.5	0.3	0.3	Romania	0.7	0.7	0.5	0.4	0.4	Croatia	1.7	1.5	1.4	1.2	1.1	Germany
0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	Italy	0.5	0.4	0.3	0.3	0.2	EU-27	0.4	0.5	0.5	0.4	0.4	Hungary	1.5	1.3	1.0	1.0	1.1	France
0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	Hungary	0.6	0.5	0.4	0.3	0.2	Belgium	0.7	0.6	0.6	0.5	0.4	Netherlands	2.5	1.8	1.5	1.4	1.1	Slovenia
0.4	0.6	0.5	0.4	0.4	Slovakia	0.6	0.5	0.4	0.3	0.2	Germany	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	Austria	1.4	1.4	1.1	1.1	1.0	Lithuania
0.1	0.3	0.4	0.3	0.3	Bulgaria	0.6	0.6	0.3	0.2	0.2	Greece	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	Belgium	1.2	1.2	1.1	1.1	1.0	Hungary
0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	Estonia	0.5	0.5	0.4	0.3	0.2	Spain	0.7	0.6	0.5	0.4	0.3	Estonia	1.7	1.4	1.1	1.0	1.0	Portugal
0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	Croatia	0.4	0.3	0.2	0.2	0.2	France	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	Luxembourg	1.8	1.5	1.3	1.1	0.9	Netherlands
0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	Netherlands	0.4	0.4	0.3	0.3	0.2	Hungary	0.7	0.7	0.7	0.4	0.3	Poland	1.3	1.4	1.3	1.1	0.9	Estonia
0.6	0.4	0.3	0.3	0.2	Belgium	0.7	0.5	0.4	0.3	0.2	Netherlands	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	Romania	1.3	1.2	1.0	0.9	0.9	Italy
0.4	0.3	0.2	0.2	0.2	Denmark	0.7	0.6	0.5	0.3	0.2	Austria	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	Bulgaria	0.5	0.8	1.0	0.8	0.8	Bulgaria
0.2	0.2	0.1	0.2	0.2	Greece	0.5	0.4	0.3	0.3	0.2	Portugal	0.4	0.6	0.5	0.2	0.2	Greece	1.5	1.4	1.1	0.9	0.8	Spain
0.4	0.3	0.2	0.2	0.2	France	0.6	0.3	0.3	0.3	0.2	Slovakia	0.5	0.5	0.4	0.3	0.2	Spain	0.7	0.9	1.1	0.7	0.8	Romania
0.3	0.4	0.4	0.1	0.2	Romania	0.7	0.5	0.4	0.3	0.2	Finland	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	Italy	1.4	1.4	1.3	1.0	0.8	Slovakia
0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	Ireland	0.6	0.4	0.3	0.2	0.1	Denmark	0.4	0.6	0.3	0.3	0.2	Latvia	1.7	1.3	1.1	0.9	0.7	Belgium
0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	Cyprus	0.4	0.5	0.3	0.2	0.1	Ireland	0.7	0.7	0.5	0.2	0.2	Lithuania	1.1	1.3	0.8	0.8	0.7	Latvia
0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	Latvia	0.4	0.3	0.2	0.2	0.1	Cyprus	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	Portugal	1.2	1.4	0.9	0.6	0.6	Greece
n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	Luxembourg	0.6	0.4	0.3	0.2	0.1	Sweden	0.7	0.5	0.4	0.4	0.2	Slovenia	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	Luxembourg
n/d	n/d	0.1	n/d	n/d	Malta	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	Luxembourg	0.4	0.5	0.5	0.3	0.2	Slovakia	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	Malta

Latvijā ir salīdzinoši augsts poligrāfijas (C18) īpatsvars. Pārējo apakšnozaru īpatsvars ir viens no zemākajiem starp ES valstīm.

Avots: Eurostat

Eksporta loma

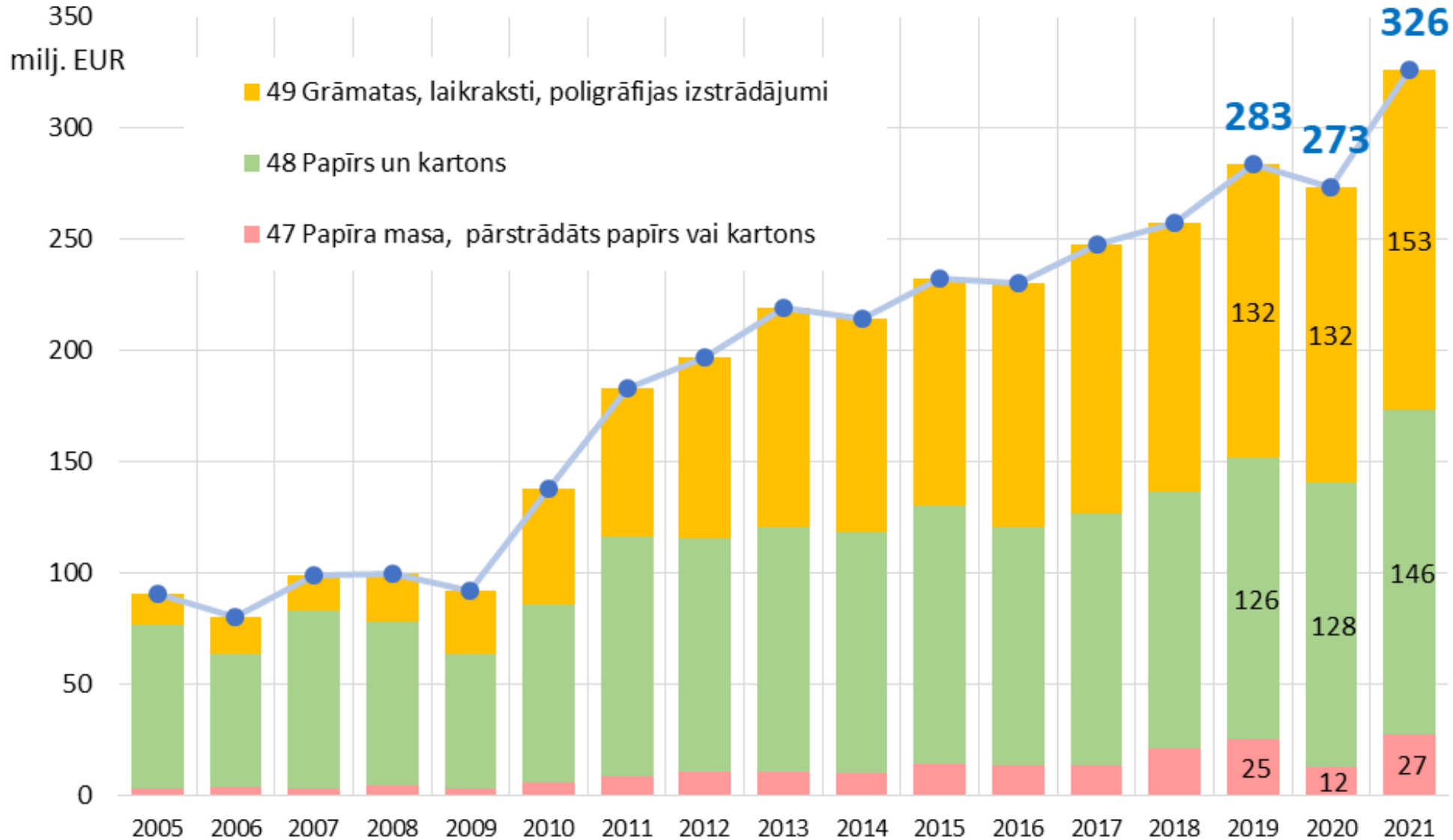
Eksporta īpatsvars, % no nozares apgrozījuma

Nozares apgrozījuma lielāko daļu veido pārdošanas ieņēmumi eksporta tirgos.

Eksporta vērtība

Papīrmasa, papīrs, kartons

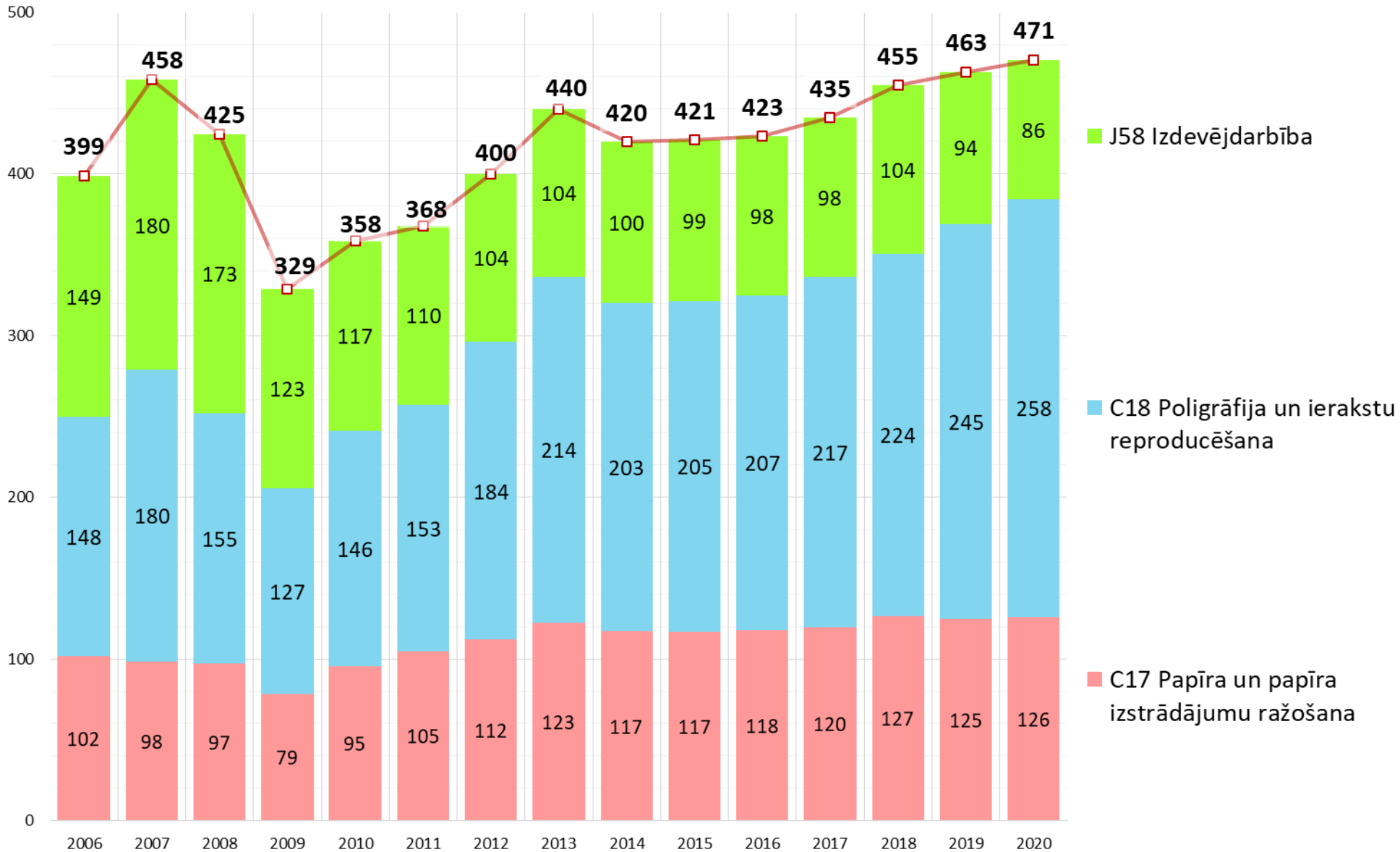

Papīra, poligrāfijas un izdevējdarbības produkcijas eksporta vērtība 2021.g. pārsniedza 300 milj. EUR.

Darbības apjoms

Neto apgrozījums pa darbības veidiem vidēji gadā, milj. EUR

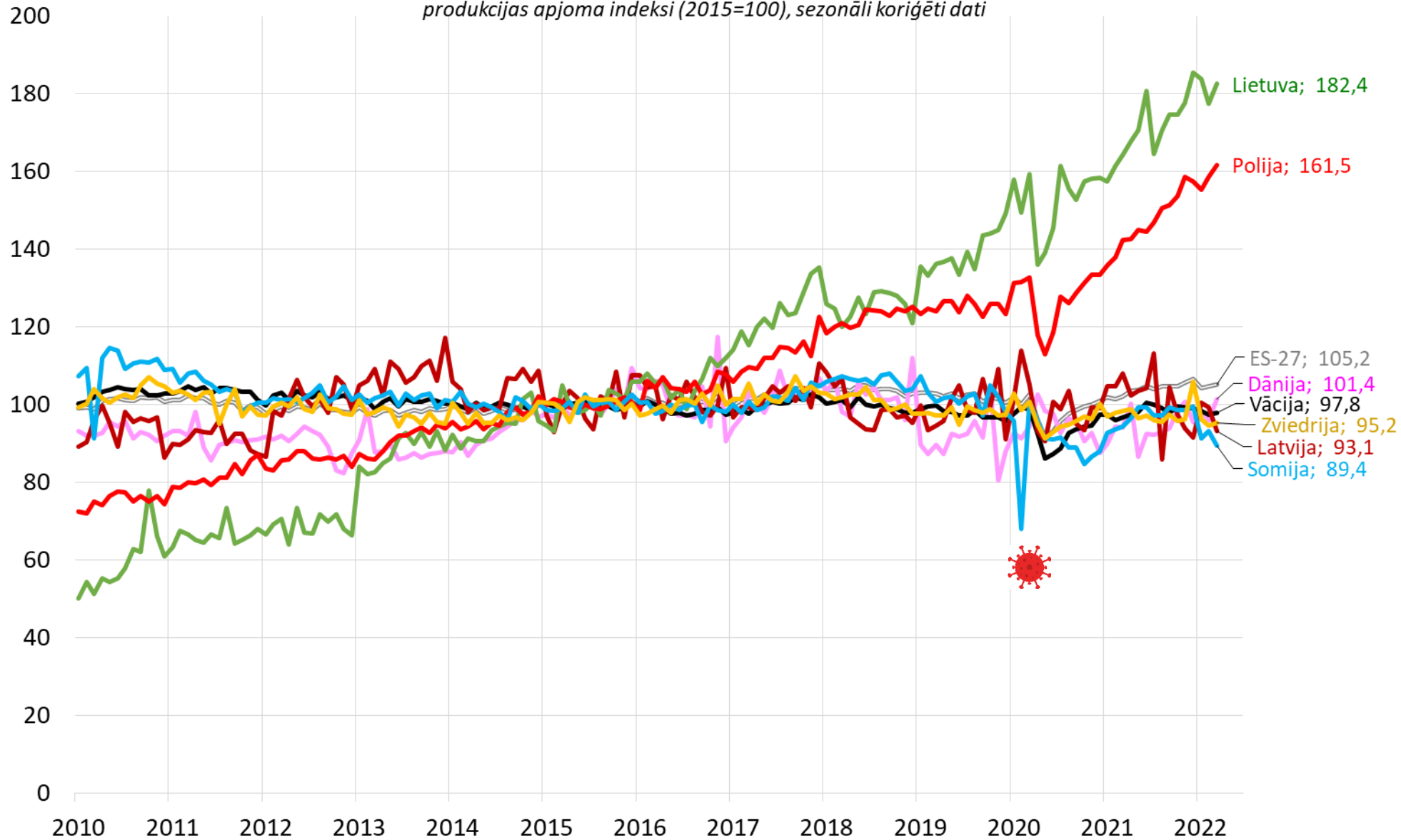
Nozares kopējais gada apgrozījums ir ~0,5 miljardi EUR.

Avots: CSP

Nozares attīstība Eiropas valstīs

C17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana

produkcijas apjoma indeksi (2015=100), sezonāli koriģēti dati

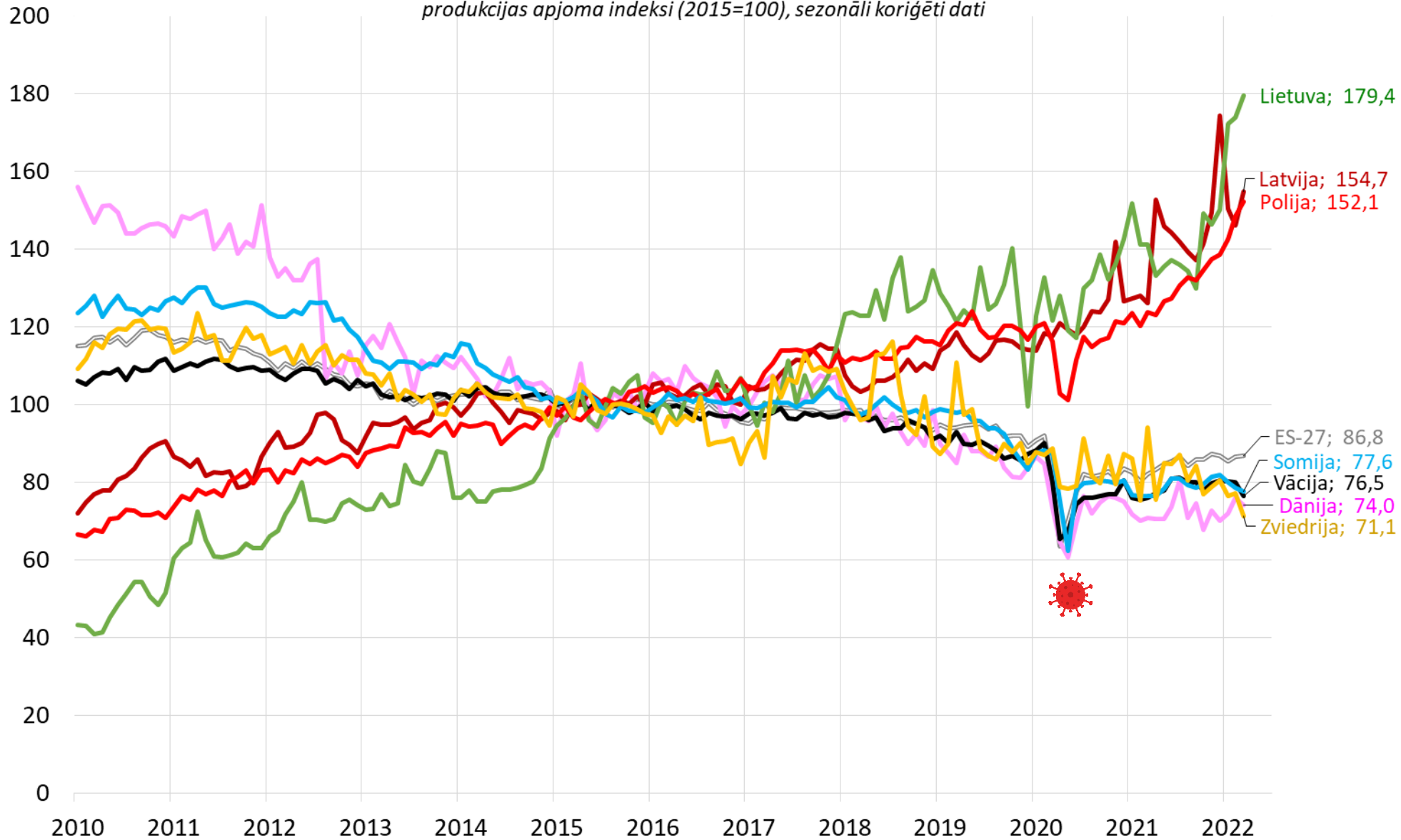

Avots:
Eurostat

Nozares attīstība Eiropas valstīs

C18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana

produkcijas apjoma indeksi (2015=100), sezonāli koriģēti dati

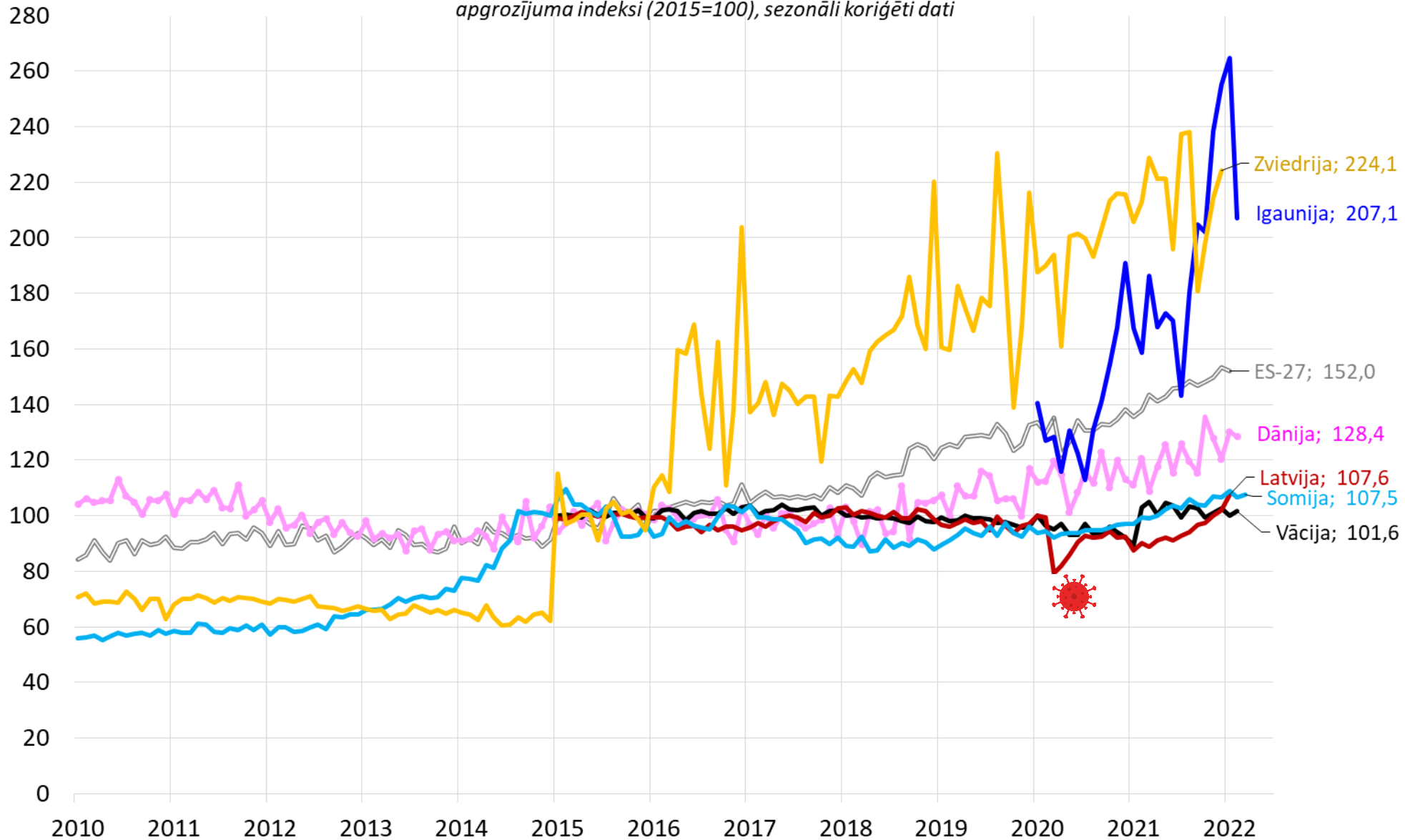

Avots:
Eurostat

Nozares attīstība Eiropas valstīs

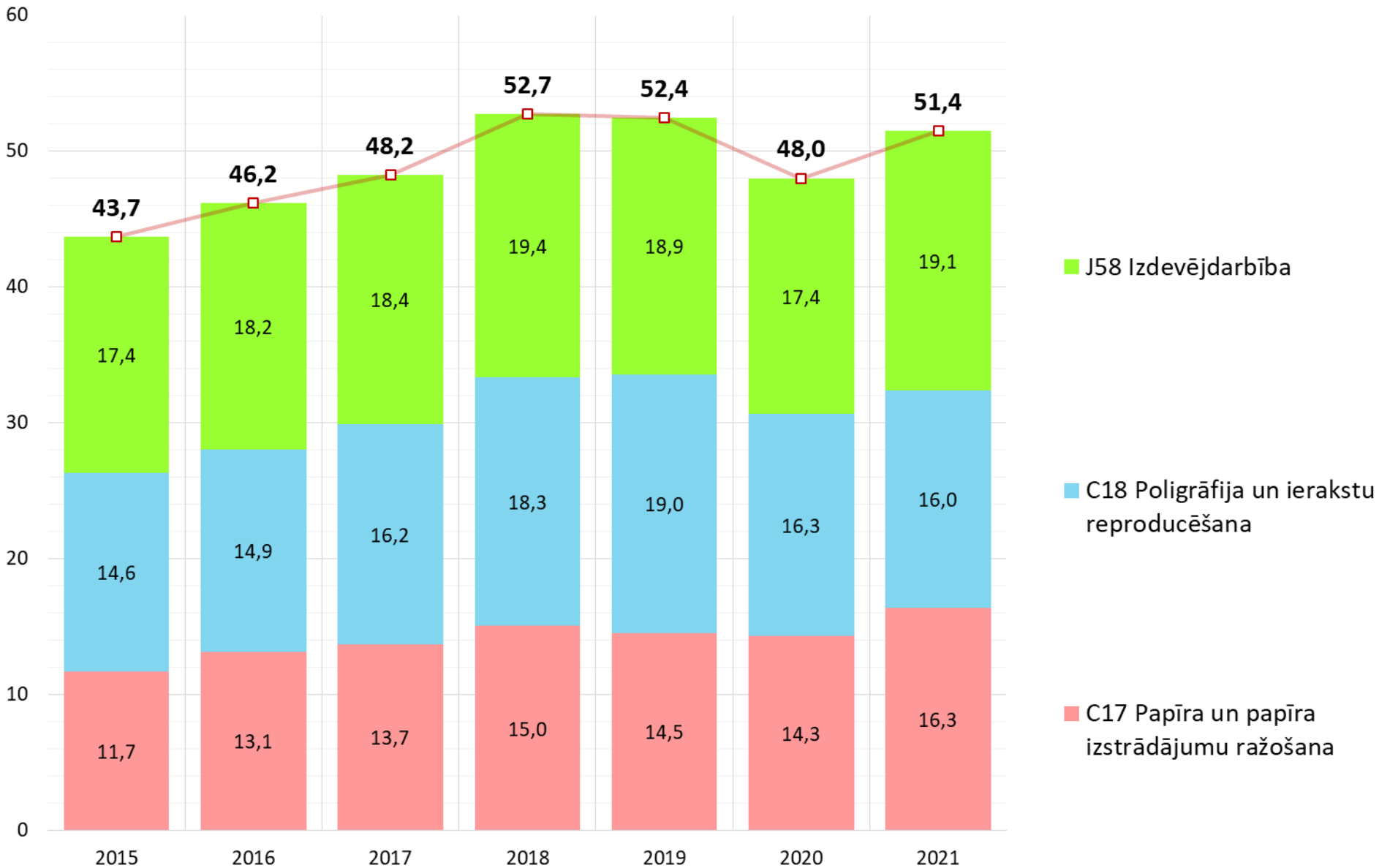
J58 Izdevējdarbība

apgrozījuma indeksi (2015=100), sezonāli koriģēti dati

Nodokļu maksājumi

Nomaksātie nodokļi, milj. EUR

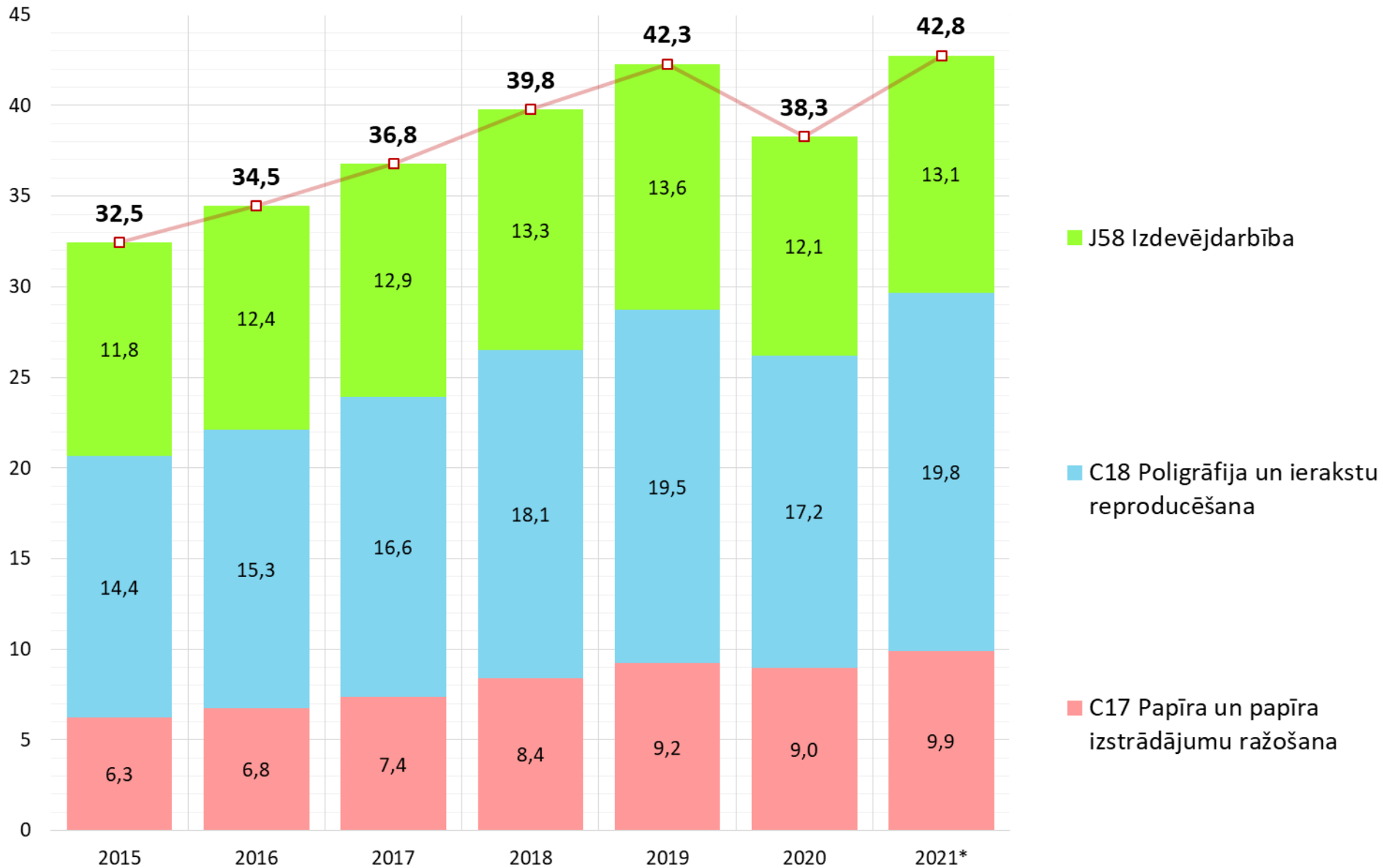
Nozares nomaksātie nodokļi samērojami ar tādām valsts budžeta izdevumu pozīcijām kā:

- Zinātne (54 milj. EUR)
- Ugunsdrošība un glābšana (53 milj. EUR)
- Vides aizsardzība (50 milj. EUR)
- Atpūta (31 milj. EUR) + Sports (21 milj. EUR)

Avoti:
Valsts ieņēmumu dienests, FM

Darba nodokļu maksājumi

Nomaksātie darba nodokļi (VSAOI + IIN), milj. EUR

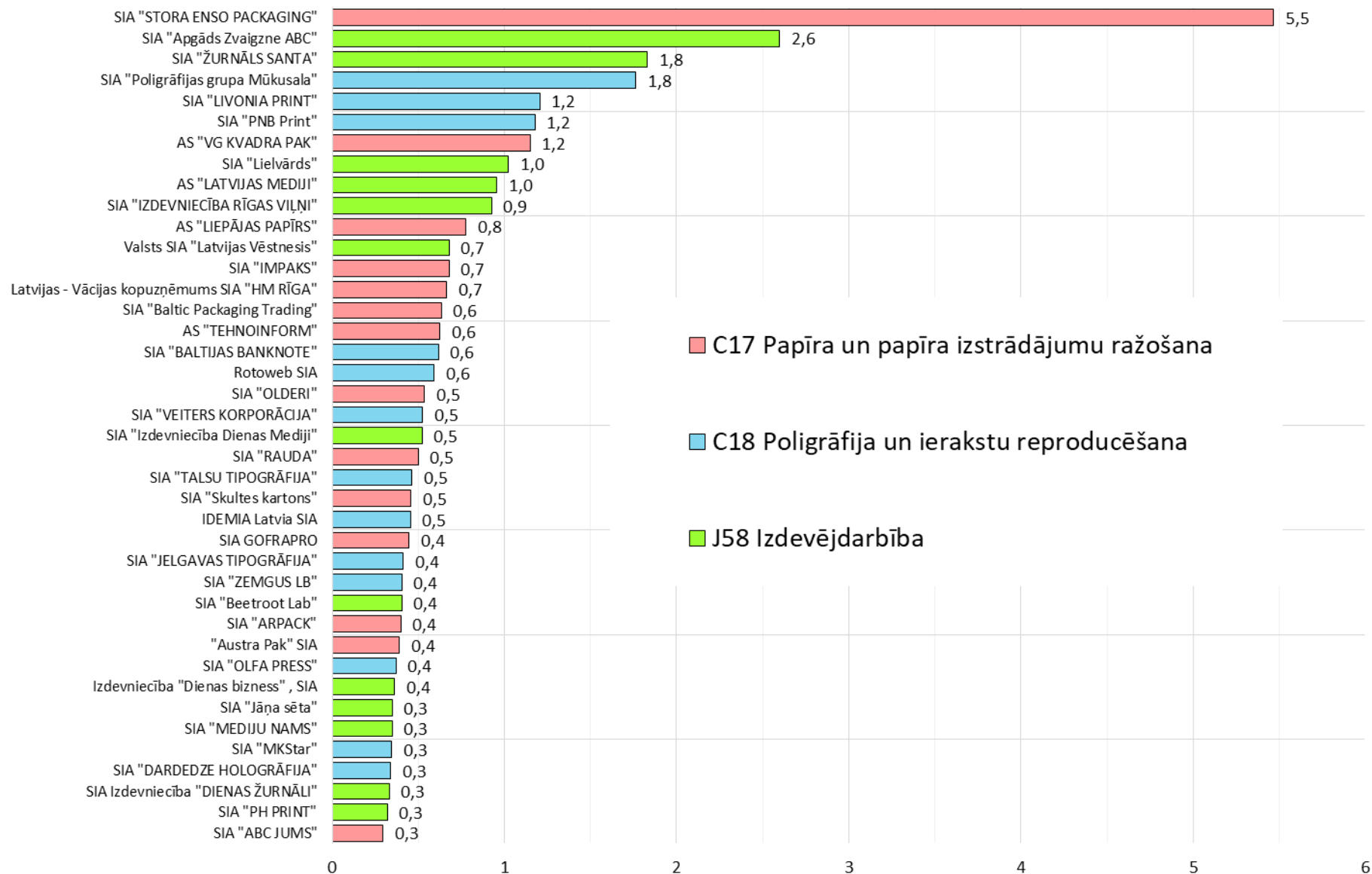

Avoti:
Valsts ieņēmumu dienests, FM

Lielākie nodokļu maksātāji

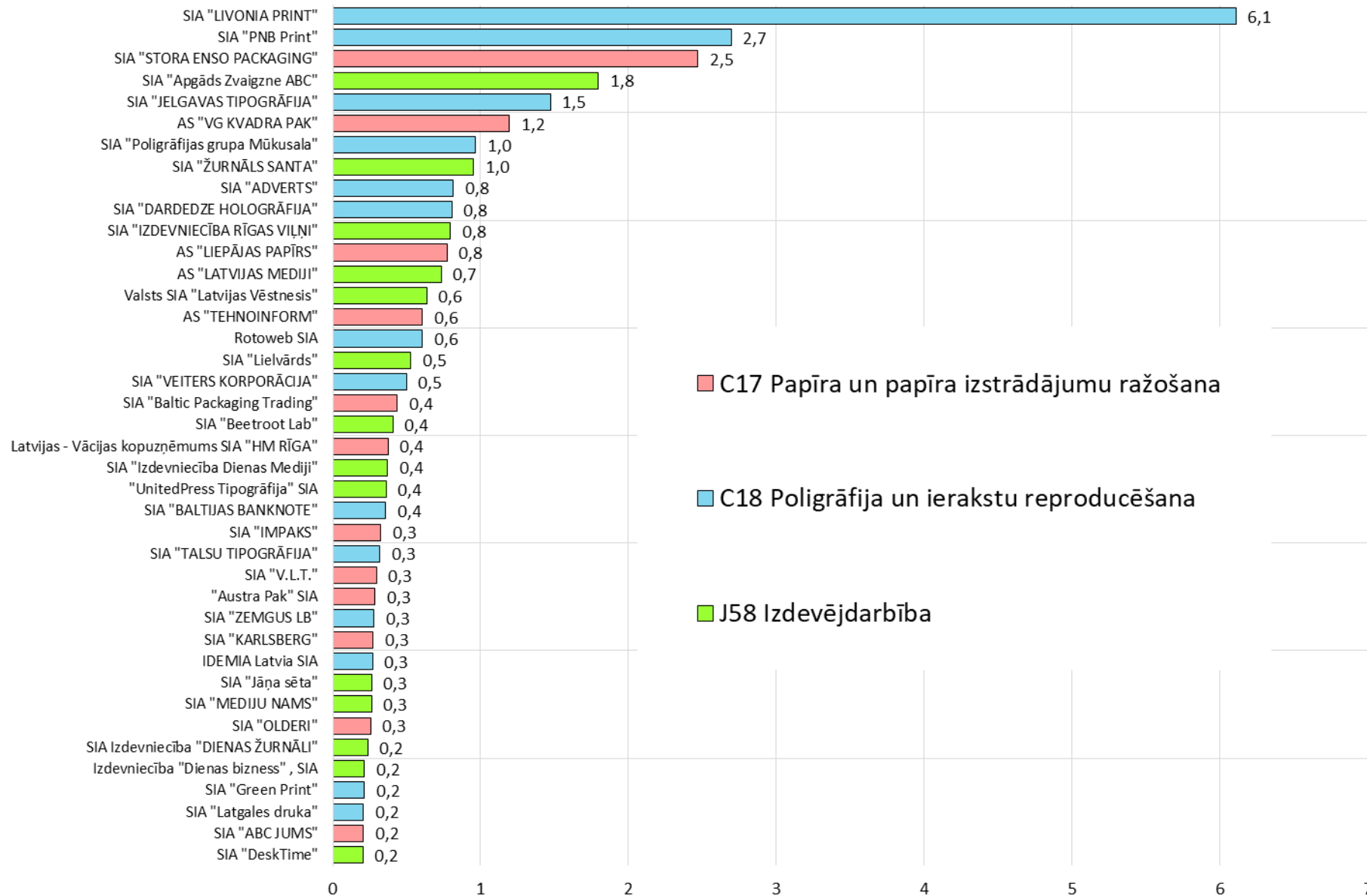
Nomaksātie nodokļi 2021.gadā, milj. EUR

Avots:
Valsts ieņēmumu
dienests

Lielākie darba nodokļu maksātāji

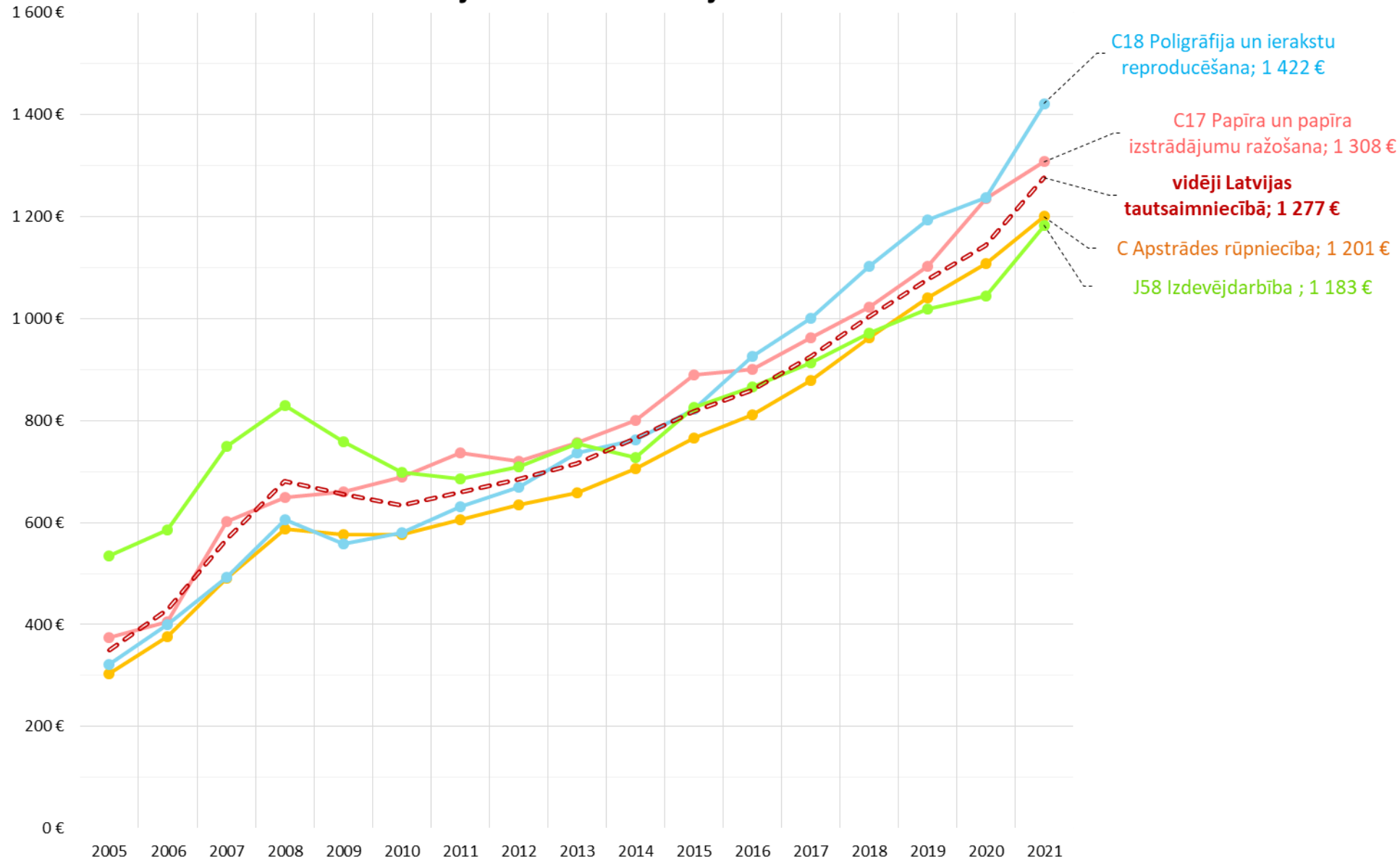
Nomaksātie darba nodokļi (VSAOI+IIN) 2021.gadā, milj. EUR

Avots:
Valsts ieņēmumu
dienests

Vidējais atalgojums

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa

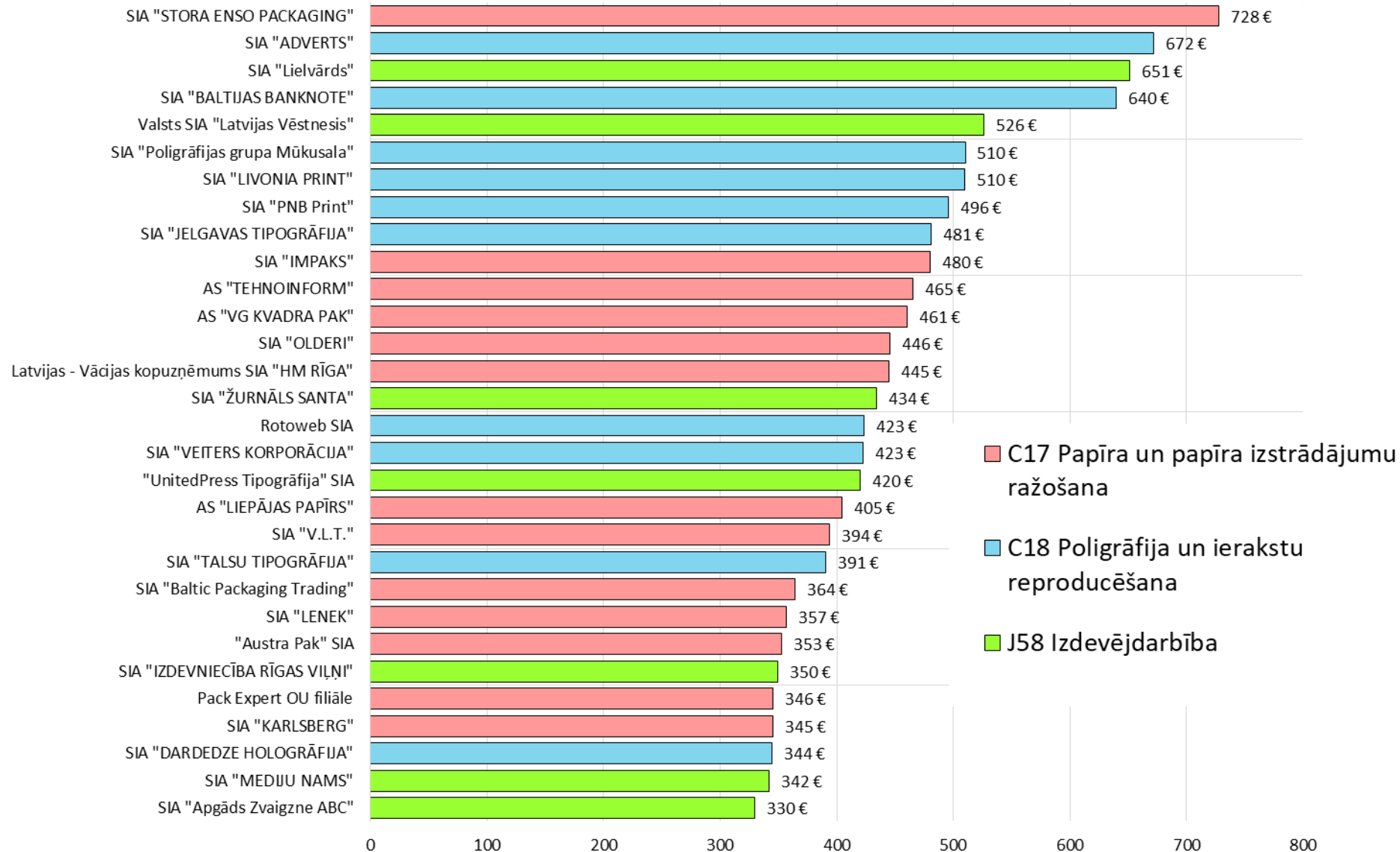

Lielākās algas – poligrāfijā un papīra ražošanā.

Lielākās algas / sociālās garantijas

VSAOI uz 1 darbinieku (EUR/mēnesī), vidēji 2021.gada laikā

(uzņēmumi ar vismaz 30 darbiniekiem)

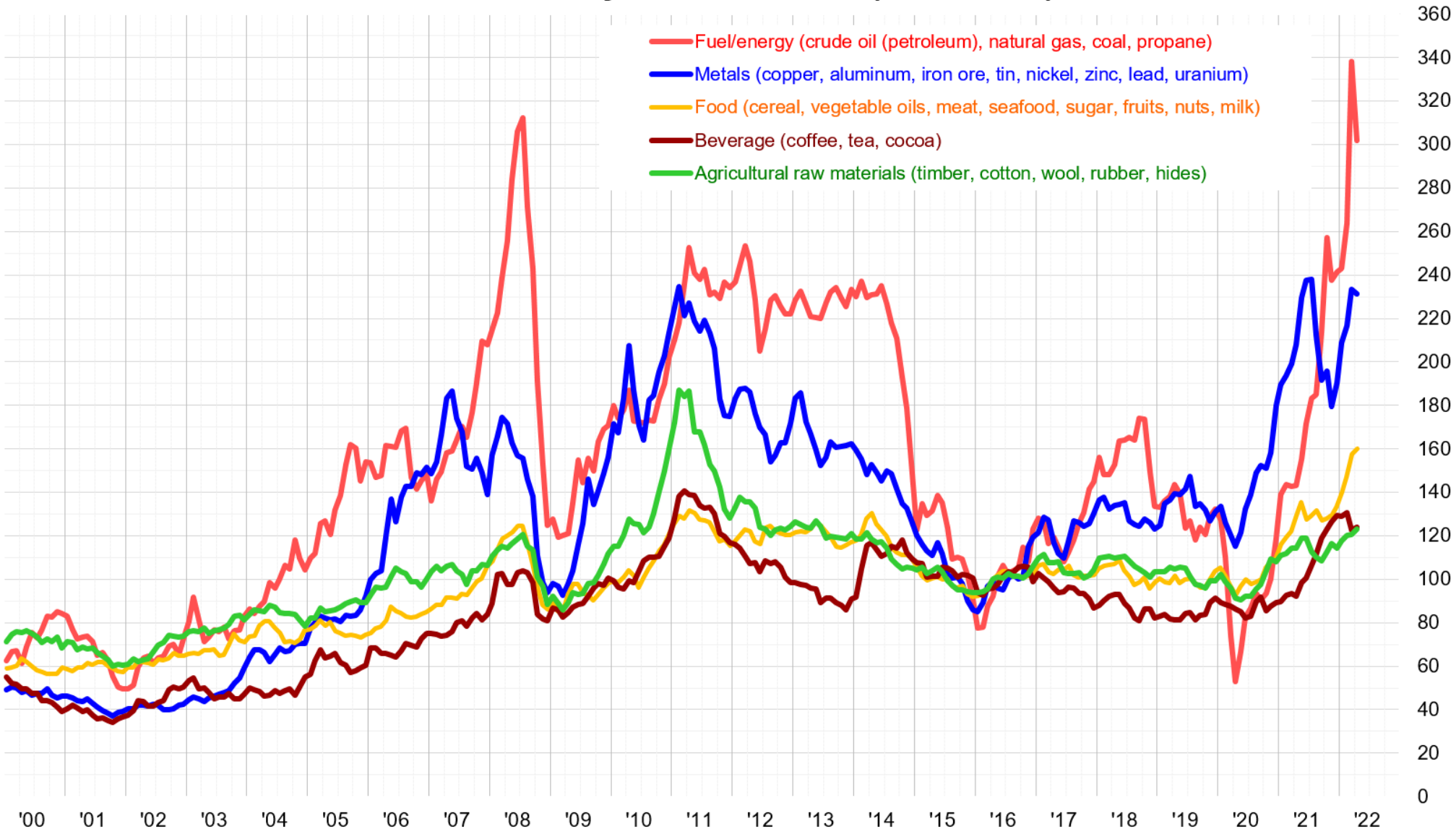

- C17 Papīra un papīra izstrādājumu ražošana
- C18 Poligrāfija un ierakstu reproducēšana
- J58 Izdevējdarbība

Avots:
Valsts ieņēmumu dienests

Izejvielu cenu izmaiņas pasaulē

Commodity Price Indices (2016=100)

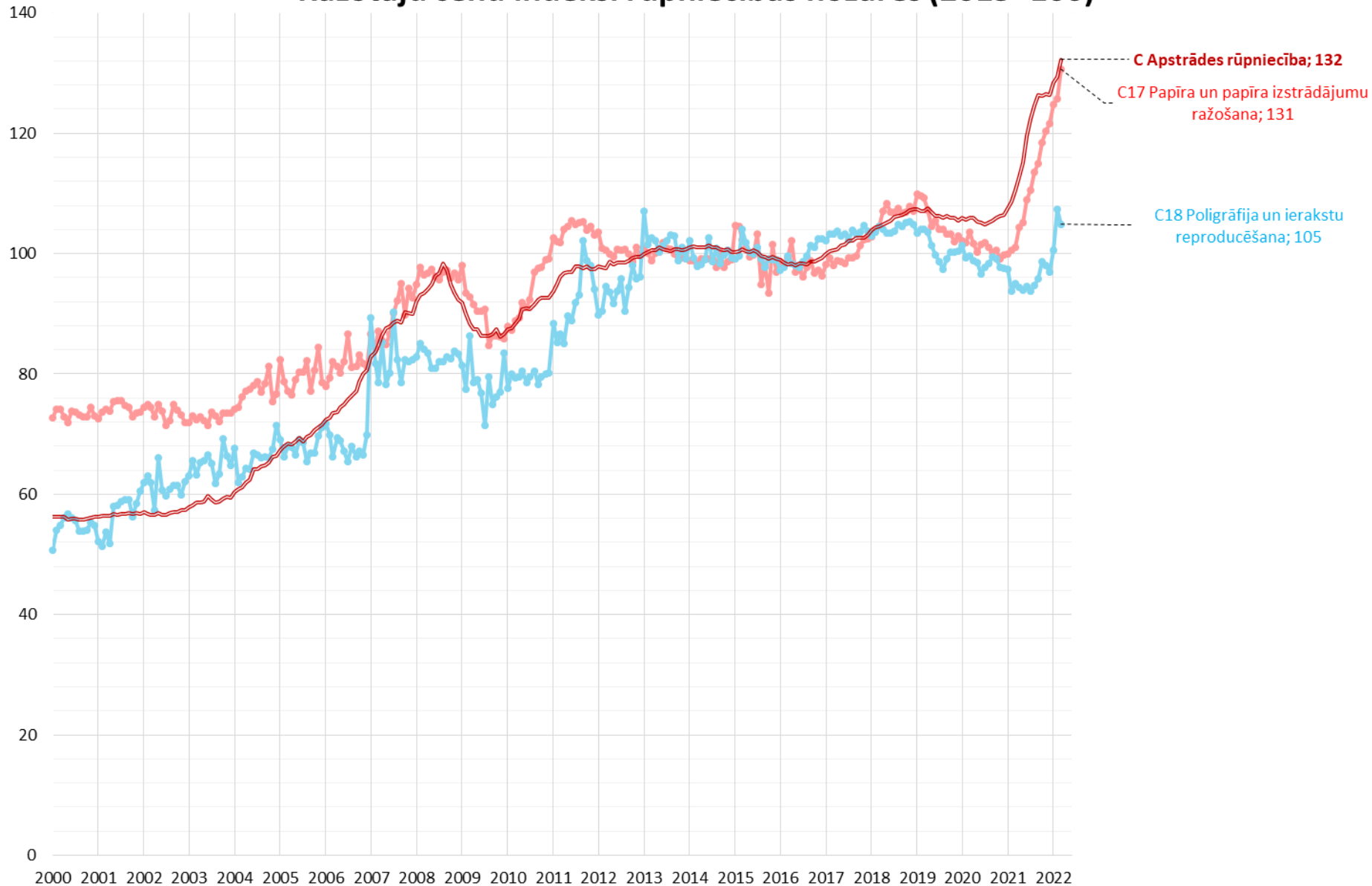

Cenas ir būtiski kāpušas, to turpmākās svārstības ir aizvien grūtāk prognozējamas. Tas būtiski ietekmē saimnieciskās darbības izmaksas, ierobežo maksātspēju.

Avots: Starptautiskais Valūtas fonds

Ražošanas sadārdzinājums

Ražotāju cenu indeksi rūpniecības nozarēs (2015=100)

Kopš 2021.gada strauji
kāpušas ražošanas
izmaksas.

Avots: Centrālā
statistikas pārvalde

Latvijas poligrāfijas un izdevējdarbības nozare

- Nozares piensums Latvijā:
  - Īpatsvars IKP 0,7%
  - Aizņemtās darbvietas 8 tūkstoši (~1%)
  - Apgrozījums ~500 milj. EUR
  - Lielākā daļa ieņēmumu nāk no eksporta
  - Nomaksātie nodokļi ~50 milj. EUR
- Poligrāfijas un izdevējdarbības nozares izaicinājumi:
  - Straujš izmaksu pieaugums
  - Samazinās maksājspējīgais pieprasījums

Paldies!

 janis.hermanis@lddk.lv

 www.lddk.lv

 6 722 5162

